

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ В ДОСЛІДНИЦЬКИХ ІНФРАСТРУКТУРАХ¹

Статтю присвячено проблемам правового забезпечення захисту прав молодих вчених в дослідницьких інфраструктурах. Актуальність проблематики статті зумовлена тим, що молоді вчені є кадровим та інтелектуальним резервом як науки, так і суспільства в цілому. Вони є фахівцями високого рівня і мають високі компетенції в галузях своїх знань, мають можливість не тільки просто добре виконувати певні набори функцій, але, що є найціннішим і найголовнішим, вони можуть генерувати нові ідеї, пропонувати нові нестандартні шляхи рішення тих чи інших проблем. Саме тому питання всебічної підтримки молодих вчених, захисту їх прав під час здійснення ними наукової і науково-технічної діяльності набуває більшої актуальності.

Метою статті визначено дослідження стану правового регулювання захисту прав молодих вчених в дослідницьких інфраструктурах, вивчення проблем, з якими стикаються молоді вчені в Україні, та визначення форм підтримки молодих вчених як суб'єктів наукової і науково-технічної діяльності, які надаються державою та міжнародними організаціями і фондами.

Встановлено, що чинне законодавство виділяє дві категорії молодих вчених: магістр віком до 35 років та доктор наук віком до 40 років.

У статті здійснено аналіз проблем, з якими стикаються молоді вчені під час здійснення наукової і науково-технічної сфери, і форми матеріальної і соціальної підтримки, які наразі пропонуються державою для цієї категорії працівників. Зроблено висновок про недостатність матеріального і соціального захисту молодих вчених, невідповідність наукової праці умовам гідної праці (відповідній оплаті праці, адекватному соціальному захисту тощо), що змушує молодих вчених шукати додаткові джерела доходу або залишати наукову діяльність на користь іншої краще оплачуваної роботи.

Автором зазначено, що вирішенням зазначених проблем мають стати удосконалення законодавства у сфері науки в частині встановлення правового статусу молодих вчених, зокрема, варто змінити критерій ідентифікації молодих вчених з існуючого критерію за віком – на критерій за етапами розвитку наукової кар'єри і підвищення стандартів матеріального та соціального статусу молодих учених, виконання тих норм, які вже передбачені чинним законодавством щодо молодих вчених у сфері соціального захисту.

Ключові слова: молоді вчені, захист прав молодих вчених, дослідницькі інфраструктури.

Постановка проблеми. Військова агресія російської федерації, яка триває вже понад два роки, відчутно вплинула на всі сфери українського суспільства. Ця теза стосується і науково-дослідної галузі держави, зокрема, її науково-дослідного та інноваційного потенціалу. Уряд намагається як утримати попередні позиції і досягнення у науковій сфері, так і віднайти нові організаційні підходи до забезпечення правових, організаційних та фінансових засад функціонування і розвитку сфери наукової і науково-технічної діяльності. Це зумовлюється тим, що рівень розвитку науки і техніки є визначальним чин-

ником прогресу суспільства, підвищення добробуту громадян, їх духовного та інтелектуального зростання, про що зазначається у преамбулі Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26 листопада 2015 року № 848-VIII [1]. Війна ще більше загострила проблеми національної економіки, зокрема, високий рівень безробіття, низькі доходи населення, соціальну незахищеність вразливих категорій працівників, якими є і молоді спеціалісти, а також молоді вчені.

Молоді спеціалісти, як слушно зазначається у літературі, виступають значним трудовим потенціалом

¹ Статтю підготовлено в межах фундаментальної теми «Правові механізми нової науково-дослідницької інфраструктури» № 0121U113768, 2023 р.

лом, тими людьми, які здатні вплинути на економічний розвиток держави, проте для цього необхідною є підтримка держави, забезпечення гарантованої реалізації прав, які для них регламентовані, зокрема у сфері праці [2, с. 169]. Це твердження справедливе і для молодих вчених.

Молоді вчені, по-перше, є кадровим та інтелектуальним резервом як науки, так і суспільства в цілому, вони є фахівцями високого рівня і мають високі компетенції в галузях своїх знань, мають можливість не тільки просто добре виконувати певні набори функцій, але, що є найціннішим і найголовнішим, вони можуть генерувати нові ідеї, пропонувати нові нестандартні шляхи рішення тих чи інших проблем. По-друге, сьогодні Україна потребує розробки якісних стратегій і планів по відновленню країни після війни і видається, що активне залучення молодих науковців до багатьох сфер життя суспільства може надати цьому процесу потужний поштовх, бо саме молоді люди здатні швидко і якісно навчатися новому, здатні орієнтуватися в ситуаціях і обставинах, які швидко і постійно змінюються, позитивно сприймають інновації, повинні стати стратегічним ресурсом розвитку і відновлення нашої країни [3, с. 137-138].

Таким чином, питання всебічної підтримки молодих вчених, захисту їх трудових і соціальних прав під час здійснення наукової і науково-технічної діяльності набуває більшої актуальності. На підставі цього, **метою статті** визначено дослідження стану правового регулювання захисту трудових і соціальних прав молодих вчених в дослідницьких інфраструктурах, вивчення проблем, з якими стикаються молоді вчені в Україні, та визначення форм підтримки молодих вчених як суб'єктів наукової і науково-технічної діяльності, які надаються державою та міжнародними організаціями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій вітчизняних та іноземних дослідників, серед яких О.М. Ярошенко, Н.М. Вапнярчук [4; 5], В.П. Кохан [6], І.Б. Жилиєв [7], Н. Coates [8], G. A. Nesvetailov [9], свідчить, що проблема забезпечення науково-дослідної сфери молодими кадрами притаманна не лише Україні, а й зарубіжним країнам. Отже, віднайти шляхи вирішення збереження інтелектуального потенціалу держави, підвищити конкурентоспроможність науково-дослідної сфери, зокрема, за допомогою дослідницьких інфраструктур, є вкрай важливим завданням сьогодення в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Основним нормативно-правовим актом, який регламентує права і обов'язки молодих вчених під час здійснення ними наукової і науково-технічної діяльності, зокрема, у дослідницьких інфраструктурах, є вже згаданий Закон України «Про наукову і науково-технічну діяль-

ність» від 26 листопада 2015 року № 848-VIII [1]. Відповідно до визначення, наведеного в статті 1 цього Закону, молодий вчений – це вчений віком до 35 років включно, який має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня, або вчений віком до 40 років включно, який має науковий ступінь доктора наук [1].

Як вбачається, основи статусу молодого українського вченого сформовано за критерієм виділення максимального віку (окрім освітніх та кваліфікаційних ознак). Таким чином, чинне законодавство виділяє дві категорії молодих вчених: (1) магістр віком до 35 років та (2) доктор наук віком до 40 років. Загалом же у сучасному світі сформувались різні системи підтримки молодих дослідників. Існує три підходи законодавчого встановлення статусу молодого вченого за критеріями: 1) віку; 2) критерію ідентифікації за етапами розвитку наукової кар'єри; 3) гібридний за віком та етапом наукової кар'єри [7, с. 268].

З урахуванням іноземного досвіду Міністерством освіти і науки України у 2021 році було розроблені зміни до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», якими передбачені зміни критерію ідентифікації молодих вчених, – з існуючого критерію за віком на критерій за етапами розвитку наукової кар'єри [10]. На сьогодні ці зміни не були ухвалені, отже поки єдиним критерієм віднесення вченого до категорії «молодий вчений» є встановлення максимального віку. Зауважимо, проте, що запровадження нових підходів у визначенні поняття «молодий вчений», зокрема, прив'язка до етапу в кар'єрі, може стати поштовхом до розвитку престижності наукової праці, мотивації науковців будувати кар'єру у дослідницьких інфраструктурах.

Окрім теоретичних проблем правового статусу молодих вчених, ця категорія працівників стикається з низкою перешкод, передусім, у матеріально-фінансовій та соціальній сферах наукового життя, а також із престижністю наукової праці як такої.

До проблем матеріально-фінансового характеру належать низький розмір стипендій та заробітних плат молодих вчених, житлові проблеми, проблеми пов'язані з постійним недофінансуванням наукових досліджень і складність, а часто і неможливість, отримання необхідного обладнання. Основні проблеми настають у перші роки (десятиліття) перебування в науковій сфері; за різними оцінками, від 30 до 50% молодих людей ідуть із науки в більш фінансово привабливі сфери економіки.

Варто наголосити на тому, що гарантований державою розмір заробітної плати науковим працівникам не виконується. Так, згідно з абз. 1 част. 2 ст. 36 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» держава гарантує встановлення ставок (окладів) науковим працівникам державних наукових

установ (закладів вищої освіти), виходячи з розрахунку посадового окладу молодшого наукового співробітника на рівні не нижче одинадцяти прожиткових мінімумів для працездатних осіб, розмір якого встановлено законом на 1 січня 2020 року [1].

Приміром, на період з 01.01.2020 до 30.06.2020 прожитковий мінімум для працездатних осіб становив 2 102,00 грн. [11]. З огляду на це, посадовий оклад молодшого наукового співробітника мав відповідати розміру не нижче 23 122, 00 грн. у відповідний період. Проте фактичний рівень оплати праці наукового працівника у державних наукових установах відповідає встановленому державою мінімуму заробітної плати, який отримує некваліфікований працівник з найнижчим кваліфікаційним розрядом.

До спектру проблем, пов'язаних безпосередньо зі значенням соціальної ролі молодого вченого в суспільстві, можна віднести такі проблеми, як підвищення престижності наукової діяльності серед молоді, залучення в науку молодих кадрів, високі міграційні настрої і, як наслідок, проблема зупинення відтоку мізків або заходи з мінімізації цього відтоку, що відбувається як за кордон, так і всередині країни, і пов'язаний з переходом молодих вчених на роботу у бізнес-структури. Крім цього, до цієї групи необхідно віднести проблеми, пов'язані з затребуваністю розробок молодих вчених всередині країни, можливості їх практичної реалізації, а також обмежені можливості міжнародної співпраці, що має деструктивний вплив на взаємодію з дослідниками з інших країн [3, с. 140-141].

Ще одна група проблем, які перешкоджають молодим вченим активно будувати наукову кар'єру, на думку Н.М. Вапнярчук та О.М. Ярошенка, є недосконалість законодавства (зокрема чинного Кодексу законів про працю, який не містить норм про гідні умови праці), брак дослідницької інфраструктури, відсутність можливостей для кар'єрного зростання, слабка взаємодія із бізнесом, відсутність державної політики, направленої на підтримку популяризації науки [5, с. 128].

Отже, нагальною проблемою сучасної наукової сфери є реформування національної політики з метою підвищення престижності наукової праці і залучення молодих фахівців до роботи у наукових проєктах, дослідницьких інфраструктурах. Як слушно зазначають Н.М. Вапнярчук та О.М. Ярошенко вирішення цієї проблеми потребує системного підходу та тісно пов'язане із вирішенням загальних проблем розвитку у сфері науки, технологій, освіти та інновацій України. Для цього необхідна як активна участь держави, так і залучення бізнесу, зацікавлених громадських організацій та об'єднань [5, с. 128].

На сьогодні з боку держави застосовуються такі форми підтримки молодих вчених:

запровадження стипендій, премій, грантів тощо для молодих вчених на рівні органів державної влади (Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України); грантова підтримка проєктів молодих вчених Національним фондом досліджень. Крім того, на рівні академій наук та окремих наукових установ і закладів вищої освіти також можуть запроваджуватися відповідні стипендії, премії, гранти для молодих вчених;

популяризація науки, розвитку інновацій та активного залучення молоді до проведення перспективних досліджень;

сприяння залученню молодих учених до участі у міжнародних конкурсах наукових робіт, оголошених в межах різних наукових програм, наприклад, Рамкової програми Рамкова програма Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» (2021-2027 рр.) [12];

міжнародне співробітництво в контексті побудови Європейського простору вищої освіти і наукових досліджень, що дозволяє молодим науковцям бути в епіцентрі європейського і світового інформаційного простору, представляти та лобювати інтереси української наукової молоді на європейському і світовому просторі, а також сприяння налагодженню контактів з національними асоціаціями молодих науковців та іншими академічними партнерами різних країн.

Слід відмітити один з позитивних моментів у вирішенні соціальних проблем молодих вчених, серед яких особливо гостро стоїть питання забезпечення житлом, яким є ухвалення Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення житлом вчених Національної академії наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2021р. № 1015, в якому зазначено, що у першочерговому порядку службове житло надається молодим вченим [13]. Однак за відсутності достатнього рівня фінансування ці положення залишаться декларативними і не будуть мати практичної реалізації, особливо під час війни.

Висновки. Проведений аналіз проблем, з якими стикаються молоді вчені під час здійснення наукової і науково-технічної сфери, і форм матеріальної і соціальної підтримки, які наразі пропонуються державою для цієї категорії працівників, свідчить про недостатність матеріального і соціального захисту молодих вчених, невідповідність наукової праці умовам гідної праці (відповідній оплаті праці, адекватному соціальному захисту тощо), що змушує молодих вчених шукати додаткові джерела доходу або залишати наукову діяльність на користь іншої краще оплачуваної роботи.

Вирішенням зазначених проблем мають стати удосконалення законодавства у сфері науки в частині встановлення правового статусу молодих вчених, зокрема, варто змінити критерій ідентифікації молодих вчених з існуючого критерію за віком – на критерій за етапами розвитку наукової кар'єри, і відповідно внести зміни у поняття молодого вченого у

Законі України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26 листопада 2015 року № 848-VIII. Другим важливим кроком на шляху до забезпечення прав молодих вчених є підвищення стандартів їх матеріального та соціального статусу, виконання тих норм, які вже передбачені чинним законодавством щодо молодих вчених у сфері соціального захисту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#top>.
2. Стадніченко С. В. Особливості правового регулювання працевлаштування молодих спеціалістів. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 4. С. 168–174. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.04.30>.
3. Огієнко І. В. Молоді вчені як суб'єкти наукової і науково-технічної діяльності. Правове забезпечення науково-дослідницької інфраструктури в Україні (теоретико-правовий аспект) монографія / [Н. М. Вапнярчук, А.П. Гетьман О. С. Головащенко та ін.]; за ред. А. М. Любич та І. В. Огієнко. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2022. С. 132–150.
4. Ярошенко О. М., Вапнярчук Н. М. Гідні умови праці для науковців – один із пріоритетних напрямків державної політики у сфері науки. *Право та інновації*. 2022. № 2 (38). С. 42–48. DOI: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-2\(38\)-5](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-2(38)-5).
5. Вапнярчук Н. М., Ярошенко О. М. Гідні умови праці для науковців – один із пріоритетних напрямків державної політики у сфері науки. *Правове забезпечення науково-дослідницької інфраструктури в Україні (теоретико-правовий аспект)*: монографія / [Н. М. Вапнярчук, А.П. Гетьман О. С. Головащенко та ін.]; за ред. А. М. Любич та І. В. Огієнко. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2022. С. 111–131.
6. Кохан В. П. Підготовка наукових кадрів із дослідницької інфраструктури в Україні і світі. *Правове регулювання євроінтеграційних суспільних відносин в Україні*: Матеріали VII Міжвузівської науково-теоретичної конференції до Дня юриста України (м. Київ, 20 жовтня 2023 р.). Київ: КТГГ, 2023. С. 143–145.
7. Жилиєв І.Б. Інституціоналізація підтримки українських дослідників – молодих вчених: досвід та проблеми. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 3. С. 265–269. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.03.48>.
8. Coates H. Editorial: Eight Tactics for Engineering Consequential Higher Education Policy Research Papers. *Policy Reviews in Higher Education*. 2019. Vol. 3, No. 1. P. 1–3. URL: <https://doi.org/10.1080/17460263.2019.1565635>.
9. Nesvetailov G. A. The aging of research personnel. *Knowledge, Technology & Policy*. 1997. No. 9(4). pp. 86–102. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/BF02912438>.
10. План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік: Постанова Верховної Ради України від 02.02.2021 р. № 1165-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1165-20#Text>.
11. Пенсії та соцзабезпечення. Прожитковий мінімум 2020. Liga Zakon. 18 листопада 2019. URL: https://buh.ligazakon.net/aktualno/7267_prozhitkoviy-mnmm-2020.
12. Горизонт Європа. Про програму. Національний портал міжнародного науково-технічного співробітництва. URL: <https://ms.nauka.gov.ua/pro-portal/gorizont-yevropa/>.
13. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення житлом вчених Національної академії наук: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.09.2021 р. № 1015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1015-2021-%D0%BF#Text>.

REFERENCES

1. Law of Ukraine On Scientific and Scientific-Technical Activities, No. 848-VIII (2015, November 26). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#top> [in Ukrainian].
2. Stadnichenko, S. V. (2022). Peculiarities of legal regulation of employment of young specialists. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo*, 4, 168–174. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.04.30> [in Ukrainian].
3. Ohienko, I. V. (2022). Young scientists as subjects of scientific and scientific and technical activity. Vapniarchuk, N. M. Hetman, A.P. & Holovashchenko, O. S. et al. *Legal provision of research infrastructure in Ukraine (theoretical and legal aspect)*. Liubchych, A. M. & Ohienko, I. V. (Eds.). Kharkiv: NDI prav. zabezp. innovats. rozvytku NAPrN Ukrainy, pp. 132–150 [in Ukrainian].

4. Yaroshenko, O. M. & Vapniarchuk, N. M. (2022). Decent working conditions for scientists is one of the priority areas of state policy in the field of science. *Law and innovation*, 2 (38), 42–48. DOI: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-2\(38\)-5](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-2(38)-5) [in Ukrainian].
5. Vapniarchuk, N. M. & Yaroshenko, O. M. (2022). Decent working conditions for scientists is one of the priority areas of state policy in the field of science. Vapniarchuk, N. M. Hetman, A.P. & Holovashchenko, O. S. et al. *Legal provision of research infrastructure in Ukraine (theoretical and legal aspect)*. Liubchych, A. M. & Ohienko, I. V. (Eds.). Kharkiv: NDI prav. zabezp. innovats. rozvytku NAPrN Ukrainy, pp. 111–131 [in Ukrainian].
6. Kokhan, V. P. (2023). Training of scientific personnel from research infrastructure in Ukraine and the world. *Pravove rehulivannia yevrointehratsiinykh suspilnykh vidnosyn v Ukraini: Proceedings the VII Inter-University Scientific and Theoretical Conference for Lawyer of Ukraine* (pp. 143–145). Kyiv: KTHH [in Ukrainian].
7. Zhyliaiev, I. B. (2023). Institutionalization of support for Ukrainian researchers - young scientists: experience and problems. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo*, 3, 265–269. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.03.48> [in Ukrainian].
8. Coates, H. (2019). Editorial: Eight Tactics for Engineering Consequential Higher Education Policy Research Papers. *Policy Reviews in Higher Education*, Vol. 3, No. 1, 1–3. Retrieved from: <https://doi.org/10.1080/17460263.2019.1565635>
9. Nesvetailov, G. A. (1997). The aging of research personnel. *Knowledge, Technology & Policy*, 9(4), 86–102. Retrieved from: <https://link.springer.com/article/10.1007/BF02912438>
10. Plan of the draft work of the Verkhovna Rada of Ukraine for 2021: Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine, No. 1165-IX (2021, February 2). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1165-20#Text> [in Ukrainian].
11. Pensions and social security. Living wage 2020. Liga Zakon (2019, November 18). Retrieved from: https://buh.ligazakon.net/aktualno/7267_prozhitkoviy-mnmum-2020 [in Ukrainian].
12. Horizon Europe. About the program. National portal of international scientific and technical cooperation. Retrieved from: <https://ms.nauka.gov.ua/pro-portal/gorizont-yevropa/> [in Ukrainian].
13. The procedure for using funds provided in the state budget for providing housing for scientists of the National Academy of Sciences: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine, No. 1015 (2021, September 29). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1015-2021-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

OGIYENKO INNA

PhD in Law, Senior Researcher of the Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine

LEGAL SUPPORT FOR THE PROTECTION OF THE RIGHTS OF YOUNG SCIENTISTS IN RESEARCH INFRASTRUCTURES

Problem setting. The article deals with the issues of legal support for the protection of the rights of young scientists in research infrastructures. The relevance of this issue is due to the fact that young scientists are the personnel and intellectual reserve of both science and society as a whole. They are high-level specialists and have high competencies in their fields of expertise, they have the ability not only to perform certain sets of functions well, but, most importantly, they can generate new ideas and offer new, non-standard ways to solve certain problems. That is why the issue of comprehensive support for young scientists and protection of their rights in the course of their scientific and technical activities is becoming increasingly relevant.

Analysis of recent researches and publications domestic and foreign researchers, including O. M. Yaroshenko, N. M. Vapnyarchuk, V. P. Kokhan, I.B. Zhilyaev, H. Coates, G. A. Nesvetailov, shows that the problem of providing the research sphere with young personnel is inherent not only in Ukraine but also in foreign countries. Therefore, finding ways to preserve the intellectual potential of the state, to increase the competitiveness of the research sector, in particular, with the help of research infrastructures, is an extremely important task today under martial law.

Purpose of research is to study the state of legal regulation of protection of the rights of young scientists in research infrastructures, to study the problems faced by young scientists in Ukraine, and to determine the forms of support for young scientists as subjects of scientific and scientific and technical activities provided by the State and international organizations and foundations.

Article's main body. It is established that the current legislation distinguishes two categories of young scientists: master's degree holders under the age of 35 and doctoral degree holders under the age of 40. The article analyzes the problems faced by young scientists in the course of scientific and technical activities and the forms of material and social support currently offered by the State to this category of employees.

Conclusions and prospects for development. The author concludes that there is a lack of material and social protection for young scientists, and that scientific work does not meet the conditions of decent work (adequate remuneration, adequate social protection, etc.), which forces young scientists to look for additional sources of income or to leave scientific activity in favor of other better-paid jobs.

The author notes that the solution to these problems should be to improve legislation in the field of science in terms of establishing the legal status of young scientists, in particular, it is necessary to change the criterion for identifying young scientists from the existing criterion by age to the criterion by stages of development of a scientific career and to raise the standards of material and social status of young scientists, and to implement the provisions already provided for by current legislation on young scientists in the field of social protection.

Key words: young scientists, protection of the rights of young scientists, research infrastructures.

За ДСТУ 8302:2015 цю статтю слід цитувати:

Огієнко І. В. Правове забезпечення захисту прав молодих вчених в дослідницьких інфраструктурах. *Право та інновації*. 2023. № 4 (44). С. 102–107.